

A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd: BenO, SSC en BCZ

B. Er is wel overeenstemming

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)

Reactie college op rapportage Kleine Rekeningcommissie
betreffende het accountantsverslag 2013

1. Aanleiding.

In de collegevergadering van 13 mei 2014 zijn de jaarstukken 2013 aan de orde geweest. Deze worden vervolgens ter vaststelling aan de raad aangeboden (8 juli 2014).

De accountant onderzoekt jaarlijks de jaarstukken en legt de bevindingen vast in een accountantsverslag. Hieruit blijkt dat de jaarstukken zijn voorzien van een goedkeurende verklaring van de accountant over zowel de getrouwheid van de baten en lasten over 2013 en de activa en passiva per 31 december 2013 als ook over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties.

Conform raadsbesluit (2012-57403) fungeert de commissie AZ&M als rekeningcommissie voor de raad. Grondslag voor dit besluit is artikel 43 van het Reglement van Orde. De rekeningcommissie adviseert de raad over het accountantsverslag. De commissie AZ&M heeft dit gemandateerd aan de uit haar midden gekozen Kleine Rekeningcommissie. Het accountantsverslag is besproken in de vergadering van de Kleine Rekeningcommissie d.d. 4 juni 2014.

Als bijlage 2 is de rapportage van de Kleine Rekeningcommissie opgenomen met daarin het advies ten aanzien van het accountantsverslag 2013.

Het controleproces is dit jaar moeizaam verlopen. Belangrijke reden is de andere houding van de accountant, in relatie tot het interne toetsorgaan van de accountant zelf, dat strengere en aanvullende eisen stelde ten opzichte van voorgaande jaren. Daarom hebben wij de accountant aangegeven een evaluatie te willen.

2. Relatie met bestaand beleid.

Deze nota heeft relatie met de door u vastgestelde jaarstukken 2013.

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

De aanbevelingen van de accountant, zoals opgenomen in het accountantsverslag, zijn door de Kleine Rekeningcommissie integraal overgenomen. Daarbij verzoekt zij bij de beantwoording vooral concrete maatregelen te nemen aangaande de omissies in het aanbestedingsbeleid. In deze paragraaf wordt de reactie van het college op deze aanbevelingen weergegeven.

Grondexploitaties

Aanbeveling

De accountant adviseert de inrichting van het proces met betrekking tot het beheer en de registratie van gronden in de exploitatie op een aantal punten te verbeteren.

Reactie college

Dit was reeds opgepakt, maar het instrument MPGCV is nieuw voor de gemeente Maastricht. Het opbouwen van een systeem van risicomanagement kost tijd. Daarom is gekozen voor een gefaseerde aanpak voor het implementeren van de MPGCV. Risicomanagement is meer dan alleen een techniek. Tegenover de harde kant van het risicomanagement systeem staat de zachte kant van het daadwerkelijk integreren van risicomanagement in de werkzaamheden. Voor de doorontwikkeling is een langere periode nodig.

Het doel van de MPGCV is om op basis van periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPGCV is een aanvulling op de bestaande producten in de P&C-cyclus en zal jaarlijks, samen met de jaarrekening geactualiseerd en vastgesteld worden. In de raad van 8 juli 2014 wordt het MPGCV 2013 voor de eerste keer behandeld. Voorafgaand aan deze behandeling in de raad wordt het MPGCV 2013 nader toegelicht in de commissie op 28 juni. De eerste actualisatie en optimalisatie is in het kader van de jaarrekening 2014. Het streven is om voor de MPGCV 2014 alle lopende en toekomstige planexploitaties en bouwprojecten te beoordelen aan de hand van een risicoanalyse.

Formalisering en juridisering van de financiële beheershandelingen (o.a. aanbesteding)

Aanbevelingen

De accountant constateert dat er in toenemende mate sprake is van een noodzaak tot verder formalisering en juridisering van beheershandelingen. Toezichthouders leggen steeds meer nadruk op de correcte toepassing van interne en externe richtlijnen. Dit leidt onder andere tot een verscherpt toezicht op de juiste toepassing van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Daarnaast is het van belang dat voor de juiste kwalificatie van onderhanden werk en voorraden gronden de formulering van college- en raadsbesluiten nauwkeurig moet aansluiten op de definitie van projecten, in exploitatie genomen gronden en niet in exploitatie genomen gronden. Ten slotte is deze trend ook zichtbaar ten aanzien van de eisen welke worden gesteld ten aanzien van verbijzonderde interne controle. De accountant vindt dat de gemeente Maastricht een sterker beheer van compliance moet inrichten.

Reactie college

De inrichting van de organisatie is zodanig dat de primaire verantwoordelijkheid voor de juiste toepassing van het aanbestedingenbeleid decentraal bij de afzonderlijke organisatieonderdelen ligt. Dit is een bewuste keuze geweest die we zullen handhaven. Bij de interimcontrole 2013 heeft de accountant in dit kader ook geconstateerd dat de opzet van de inrichting van de organisatie adequaat is en verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Bij de eindejaarscontrole blijkt dat de werking van het proces nog verstevigd moet worden. Het college neemt daartoe maatregelen, zijnde:

- 1) Optimaliseren van het inkoopproces is al in gang gezet bij de interimcontrole 2013, het betreft:
 - a) Met ingang van 1 januari 2014 is de verplichtingenadministratie ingevoerd. Na een jaar wordt de stand van zaken geëvalueerd.
 - b) Maandelijks met een deelwaarneming interne controle op inkopen en uitbetalingen en deze controle vastleggen in een dossier met alle gebruikte documentatie.
 - c) Binnen het Shared Service Center Zuid Limburg wordt een centraal contractenregister ingericht.
 - d) Zoveel mogelijk uniformeren van de inrichting van de aanbestedingendossiers.

- 2) In het kader van sterker beheer van compliance zijn met het management van de organisatieonderdelen afspraken gemaakt over de naleving van het aanbestedingenbeleid. Zij moeten dit doen volgens het 'pas toe of leg uit' principe. Ze zijn niet verplicht om de regels één op één toe te passen (er zijn uitzonderingsgronden). Passen ze deze niet toe? Dan moeten zij via een collegenota gemotiveerd toelichten waarom niet.

Op basis van de geconstateerde aanbestedingsfouten bij de accountantscontrole zijn intern al diverse maatregelen genomen bij de betreffende organisatieonderdelen.

- 3) De concerncontroller gaat in het kader van het optimaliseren van de verbijzonderde interne controle volgende interne controles uitvoeren:
 - a) Overzichten inkopen > € 10.000 zichtbaar aansluiten met crediteurenadministratie (waarborg volledigheid van de overzichten).
 - b) Voor het jaareinde een spendanalyse uitvoeren (waarborg juistheid van de aanbestedingen).
 - c) Jaarlijks uitvoeren van onafhankelijke dossieronderzoeken bij alle organisatieonderdelen. In plaats van 25 audits gemeentebreed worden 25 audits per organisatieonderdeel uitgevoerd.
 - d) Steekproefsgewijs de juistheid van de aanbestedingsprocedures toetsen aan onderliggende brondocumenten.
- 4) Het college neemt ter verbetering van de formulering van raads- en collegebesluiten de volgende maatregelen:
 - a) Voor behandeling in de verschillende gremia worden college- en raadsnota's inzake grote projecten en grondexploitaties afgestemd met de accountant. Dit proces is bijvoorbeeld al in gang gezet wat betreft de herijking Belvedere 2014.
 - b) Opnemen in het toetsingskader van de voortoets.

Rijksbezuinigingen

Aanbeveling

De accountant adviseert om nauwgezet de realisatie van de huidige bezuinigingen door te zetten en vooruitlopend op de komende bezuinigingen nieuwe opties te overwegen, een stringent begrotingsbeheer is daarbij een must.

Reactie college

De bezuinigingen hebben, zoals gebruikelijk, de volle aandacht van het college. Het college bewaakt periodiek de huidige bezuinigingen en via de P&C-documenten wordt de raad hierover op de hoogte gehouden. De komende bezuinigingen en de effecten hiervan (voor zover bekend) op ons inhoudelijke beleid en financiële speelruimte zijn de rode draad in kaderbrief 2014. Bovendien houdt het college vast aan een strenge begrotings- en uitgavendisdiscipline (meerjarige sluitende begroting, structurele lasten dekken met structurele middelen en financiële risico's inzichtelijk maken) zoals aangegeven in het coalitieakkoord.

Decentralisaties/nieuwe taken

Aanbeveling

Door de decentralisaties vanuit de Rijksoverheid wordt uw gemeente met ingang van 2015 verantwoordelijk voor taken welke op dit moment nog bij het Rijk liggen. De belangrijkste decentralisaties betreffen de Participatiewet, de Jeugdzorg en de Extramurale dagopvang (AWBZ). Er vindt centrale coördinatie plaats om de decentralisaties in samenhang te begeleiden. De accountant adviseert de gemeente Maastricht de tijdsplanning te blijven monitoren zodat de gemeente op tijd gereed zal zijn voor de invoeringsdata van de decentralisaties.

Reactie college

Het college kan zich volledig vinden in deze aanbeveling. Dit is een lopend proces. Waar vanuit de directie stevig op wordt gestuurd om tijdig alle voorzieningen en de benodigde bedrijfsvoering klaar te hebben.

Automatisering

Aanbeveling autorisaties GWS4ALL

De accountant adviseert de verbeteringen in het proces wijzigingsbeheer toe te passen voor alle applicaties die in beheer zijn bij het SSC. Dit om te voorkomen dat gebruikers rechten hebben die zij vanuit hun functieomschrijving niet nodig hebben.

Reactie college

Het college neemt het advies over. Het wijzigingsbeheer is onderdeel van de ITIL¹ implementatie in 2014. Het opleidingstraject is afgerond. Het management gaat nieuwe functionaliteiten van de applicaties (GWS4ALL, Key 2 en Coda) testen zodanig dat de door de accountant gesignaleerde risico's worden gemitigeerd.

Aanbeveling beperken toegang tot server ruimten

De accountant adviseert de toegang tot de server ruimten te beperken tot de personen waarvoor het uit hoofde van hun functie strikt noodzakelijk is dat zij de ruimte kunnen benaderen.

Reactie college

Het college neemt dit advies over. Het afgelopen jaar zijn reeds 2 acties ondernomen. Ten eerste zijn de toegangsrechten opgeschoond en vindt hier jaarlijks een toetsing op plaats door de aangewezen functionaris (IB²-specialist). Ten tweede is de procedure aangescherpt om toegangsrechten aan te vragen tot de server ruimten. In deze procedure vindt wederom toetsing plaats door de IB-specialist.

Aanbeveling restore testen

De accountant adviseert de gemeente periodiek restore testen uit te voeren.

Reactie college

Het college neemt dit advies over. Na de afronding van het WOW-project (werkplek onafhankelijk werken) is dit technisch mogelijk. Het management gaat structurele restore testen uitvoeren zodanig dat de risico's worden gemitigeerd.

4. Voorstel.

Het college wordt gevraagd:

1. Kennis te nemen van het accountantsverslag 2013 (zie bijlage 1);
2. Kennis te nemen van de rapportage van de Kleine Rekeningcommissie (zie bijlage 2);
3. In te stemmen met de in deze collegenota opgenomen reacties;
4. Via de bijgevoegde brief de commissie AZ&M op de hoogte te stellen van de zienswijze van het college over de rapportage van de Kleine Rekeningcommissie (bijlage 3).

¹ De Information Technology Infrastructure Library (ITIL) is een gestructureerde aanpak voor het leveren van een gewenste kwaliteit van IT Services.

² IB = Informatiebeveiliging

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES POSTBUS 1992, 6201 BZ MAASTRICHT

Commissie Algemene Zaken en Middelen

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

WWW.MAASTRICHT.NL

ONDERWERP

Accountantsverslag behorende bij de
jaarstukken 2013 (aanpak college)

BEHANDELD DOOR

V. (Valerie) Sweelssen

E-MAILADRES

valerie.sweelssen@maastricht.nl

DATUM

18 juni 2014

VERZONDEN 20 JUNI 2014

DOORKIESNUMMER

043 350 58 02

FAXNUMMER

043 350 42 30

BIJLAGEN

ONZE REFERENTIE

2014-23054

UW REFERENTIE

Geachte leden van de commissie Algemene Zaken en Middelen,

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole legt de accountant zijn bevindingen vast in een verslag. Dit accountantsverslag is op 4 juni 2014 behandeld in de Kleine Rekeningcommissie. De aanbevelingen van de accountant, zoals opgenomen in het accountantsverslag, zijn door de Kleine Rekeningcommissie integraal overgenomen. Daarbij verzoekt zij bij de beantwoording vooral concrete maatregelen te nemen aangaande de omissies in het aanbestedingsbeleid. De rapportage van de Kleine Rekeningcommissie is op 11 juni 2014 besproken in de commissie Algemene Zaken en Middelen.

Conform afspraak wordt u hierbij geïnformeerd over de aanpak van het college inzake de aanbevelingen van de accountant en de Kleine Rekeningcommissie.

Grondexploitaties

Aanbeveling

De accountant adviseert de inrichting van het proces met betrekking tot het beheer en de registratie van gronden in de exploitatie op een aantal punten te verbeteren.

Reactie college

Dit was reeds opgepakt, maar het instrument MPG V is nieuw voor de gemeente Maastricht. Het opbouwen van een systeem van risicomanagement kost tijd. Daarom is gekozen voor een gefaseerde aanpak voor het implementeren van de MPG V. Risicomanagement is meer dan alleen een techniek. Tegenover de harde kant van het risicomanagement systeem staat de zachte kant van het daadwerkelijk integreren van risicomanagement in de werkzaamheden. Voor de doorontwikkeling is een langere periode nodig.

Het doel van de MPG V is om op basis van periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPG V is een aanvulling op de bestaande producten in de P&C-cyclus en zal jaarlijks, samen met de jaarrekening geactualiseerd en vastgesteld worden. In de raad van 8 juli 2014 wordt het MPG V 2013 voor de eerste keer behandeld. Voorafgaand aan deze behandeling in de raad wordt het MPG V 2013 nader toegelicht in de commissie op 28 juni. De eerste actualisatie en optimalisatie is in het kader van de jaarrekening

DATUM
18 juni 2014

2014. Het streven is om voor de MPG 2014 alle lopende en toekomstige planexploitaties en bouwprojecten te beoordelen aan de hand van een risicoanalyse.

Formalisering en juridisering van de financiële beheershandelingen (o.a. aanbesteding)

Aanbevelingen

De accountant constateert dat er in toenemende mate sprake is van een noodzaak tot verder formalisering en juridisering van beheershandelingen. Toezichthouders leggen steeds meer nadruk op de correcte toepassing van interne en externe richtlijnen. Dit leidt onder andere tot een verscherpt toezicht op de juiste toepassing van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Daarnaast is het van belang dat voor de juiste kwalificatie van onderhanden werk en voorraden de formulering van college- en raadsbesluiten nauwkeurig moet aansluiten op de definitie van projecten, in exploitatie genomen gronden en niet in exploitatie genomen gronden. Ten slotte is deze trend ook zichtbaar ten aanzien van de eisen welke worden gesteld ten aanzien van verbijzonderde interne controle. De accountant vindt dat de gemeente Maastricht een sterker beheer van compliance moet inrichten.

Reactie college

De inrichting van de organisatie is zodanig dat de primaire verantwoordelijkheid voor de juiste toepassing van het aanbestedingenbeleid decentraal bij de afzonderlijke organisatieonderdelen ligt. Dit is een bewuste keuze geweest die we zullen handhaven. Bij de interimcontrole 2013 heeft de accountant in dit kader ook geconstateerd dat de opzet van de inrichting van de organisatie adequaat is en verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Bij de eindejaarscontrole blijkt dat de werking van het proces nog verstevigd moet worden. Het college neemt daartoe maatregelen, zijnde:

- 1) Optimaliseren van het inkoopproces is al in gang gezet bij de interimcontrole 2013, het betreft:
 - a) Met ingang van 1 januari 2014 is de verplichtingenadministratie ingevoerd. Na een jaar wordt de stand van zaken geëvalueerd.
 - b) Maandelijks met een deelwaarneming interne controle op inkopen en uitbetalingen en deze controle vastleggen in een dossier met alle gebruikte documentatie.
 - c) Binnen het Shared Service Center Zuid Limburg wordt een centraal contractenregister ingericht.
 - d) Zoveel mogelijk uniformeren van de inrichting van de aanbestedingendossiers.
- 2) In het kader van sterker beheer van compliance zijn met het management van de organisatieonderdelen afspraken gemaakt over de naleving van het aanbestedingenbeleid. Zij moeten dit doen volgens het 'pas toe of leg uit' principe. Ze zijn niet verplicht om de regels één op één toe te passen (er zijn uitzonderingsgronden). Passen ze deze niet toe? Dan moeten zij via een collegenota gemotiveerd toelichten waarom niet.
- 3) De concerncontroller gaat in het kader van het optimaliseren van de verbijzonderde interne controle volgende interne controles uitvoeren:
 - a) Overzichten inkopen > € 10.000 zichtbaar aansluiten met crediteurenadministratie (waarborg volledigheid van de overzichten).
 - b) Voor het jaareinde een spendanalyse uitvoeren (waarborg juistheid van de aanbestedingen).
 - c) Jaarlijks uitvoeren van onafhankelijke dossieronderzoeken bij alle organisatieonderdelen. In plaats van 25 audits gemeentebreed worden 25 audits per organisatieonderdeel uitgevoerd.
 - d) Steekproefsgewijs de juistheid van de aanbestedingsprocedures toetsen aan onderliggende brondocumenten.

DATUM
18 juni 2014

- 4) Het college neemt ter verbetering van de formulering van raads- en collegebesluiten de volgende maatregelen:
- Voor behandeling in de verschillende gremia worden college- en raadsnota's inzake grote projecten en grondexploitaties afgestemd met de accountant. Dit proces is bijvoorbeeld al in gang gezet wat betreft de herijking Belvedere 2014.
 - Opnemen in het toetsingskader van de voortoets.

Rijksbezuinigingen

Aanbeveling

De accountant adviseert om nauwgezet de realisatie van de huidige bezuinigingen door te zetten en vooruitlopend op de komende bezuinigingen nieuwe opties te overwegen, een stringent begrotingsbeheer is daarbij een must.

Reactie college

De bezuinigingen hebben, zoals gebruikelijk, de volle aandacht van het college. Het college bewaakt periodiek de huidige bezuinigingen en via de P&C-documenten wordt de raad hierover op de hoogte gehouden. De komende bezuinigingen en de effecten hiervan (voor zover bekend) op ons inhoudelijke beleid en financiële speelruimte zijn de rode draad in kaderbrief 2014. Bovendien houdt het college vast aan een strenge begrotings- en uitgavendiscipline (meerjarige sluitende begroting, structurele lasten dekken met structurele middelen en financiële risico's inzichtelijk maken) zoals aangegeven in het coalitieakkoord.

Decentralisaties/nieuwe taken

Aanbeveling

Door de decentralisaties vanuit de Rijksoverheid wordt uw gemeente met ingang van 2015 verantwoordelijk voor taken welke op dit moment nog bij het Rijk liggen. De belangrijkste decentralisaties betreffen de Participatiewet, de Jeugdzorg en de Extramurale dagopvang (AWBZ). Er vindt centrale coördinatie plaats om de decentralisaties in samenhang te begeleiden. De accountant adviseert de gemeente Maastricht de tijdsplanning te blijven monitoren zodat de gemeente op tijd gereed zal zijn voor de invoeringsdata van de decentralisaties.

Reactie college

Het college kan zich volledig vinden in deze aanbeveling. Dit is een lopend proces. Waar vanuit de directie stevig op wordt gestuurd om tijdig alle voorzieningen en de benodigde bedrijfsvoering klaar te hebben.

Automatisering

Aanbeveling autorisaties GWS4ALL

De accountant adviseert de verbeteringen in het proces wijzigingsbeheer toe te passen voor alle applicaties die in beheer zijn bij het SSC. Dit om te voorkomen dat gebruikers rechten hebben die zij vanuit hun functieomschrijving niet nodig hebben.

Reactie college

DATUM
18 juni 2014

Het college neemt het advies over. Het wijzigingsbeheer is onderdeel van de ITIL¹ implementatie in 2014. Het opleidingstraject is afgerond. Het management gaat nieuwe functionaliteiten van de applicaties (GWS4ALL, Key 2 en Coda) testen zodanig dat de door de accountant gesignaleerde risico's worden gemitigeerd.

Aanbeveling beperken toegang tot server ruimten

De accountant adviseert de toegang tot de server ruimten te beperken tot de personen waarvoor het uit hoofde van hun functie strikt noodzakelijk is dat zij de ruimte kunnen benaderen.

Reactie college

Het college neemt dit advies over. Het afgelopen jaar zijn reeds 2 acties ondernomen. Ten eerste zijn de toegangsrechten opgeschoond en vindt hier jaarlijks een toetsing op plaats door de aangewezen functionaris (IB²-specialist). Ten tweede is de procedure aangescherpt om toegangsrechten aan te vragen tot de server ruimten. In deze procedure vindt wederom toetsing plaats door de IB-specialist.

Aanbeveling restore testen

De accountant adviseert de gemeente periodiek restore testen uit te voeren.

Reactie college

Het college neemt dit advies over. Na de afronding van het WOW-project (werkplek onafhankelijk werken) is dit technisch mogelijk. Het management gaat structurele restore testen uitvoeren zodanig dat de risico's worden gemitigeerd.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De secretaris,

De burgemeester,

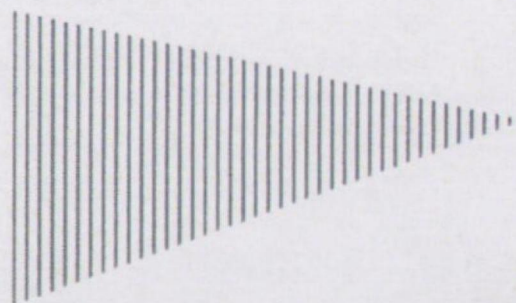
¹ De Information Technology Infrastructure Library (ITIL) is een gestructureerde aanpak voor het leveren van een gewenste kwaliteit van IT Services.

² IB = Informatiebeveiliging

2

Gemeente Maastricht Uitkomsten controle en overige informatie 2013

Rapportage aan de gemeenteraad

EY

Building a better
working world

Ernst & Young Accountants LLP
Stationsplein 8C
6221 BT Maastricht
Postbus 100
6200 AC Maastricht

Tel: +31 88 407 35 41
Fax: +31 88 407 34 55
ey.com

De Gemeenteraad van de gemeente Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 27 mei 2014

9KDFGL/HDES/JH

Uitkomsten controle en overige informatie 2013

Geachte leden van de raad,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeente Maastricht. Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie;
- ▶ wensen en aandachtspunten;
- ▶ onafhankelijkheid en controleproces.

Wij hebben de kernpunten van ons verslag opgenomen in het hoofdstuk *Kernpunten*.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2013. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van de gemeente Maastricht.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van de gemeenteraad te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele corporate governance. Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Het concept van dit verslag is besproken met de directeur bedrijfsvoering en de functionaris die verantwoordelijk is voor de jaarrekening. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht.

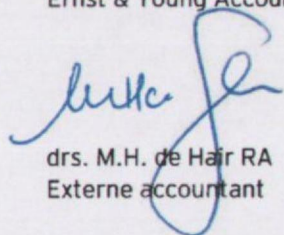

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te Lambeth Palace Road 1, Londen SE1 7EU, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

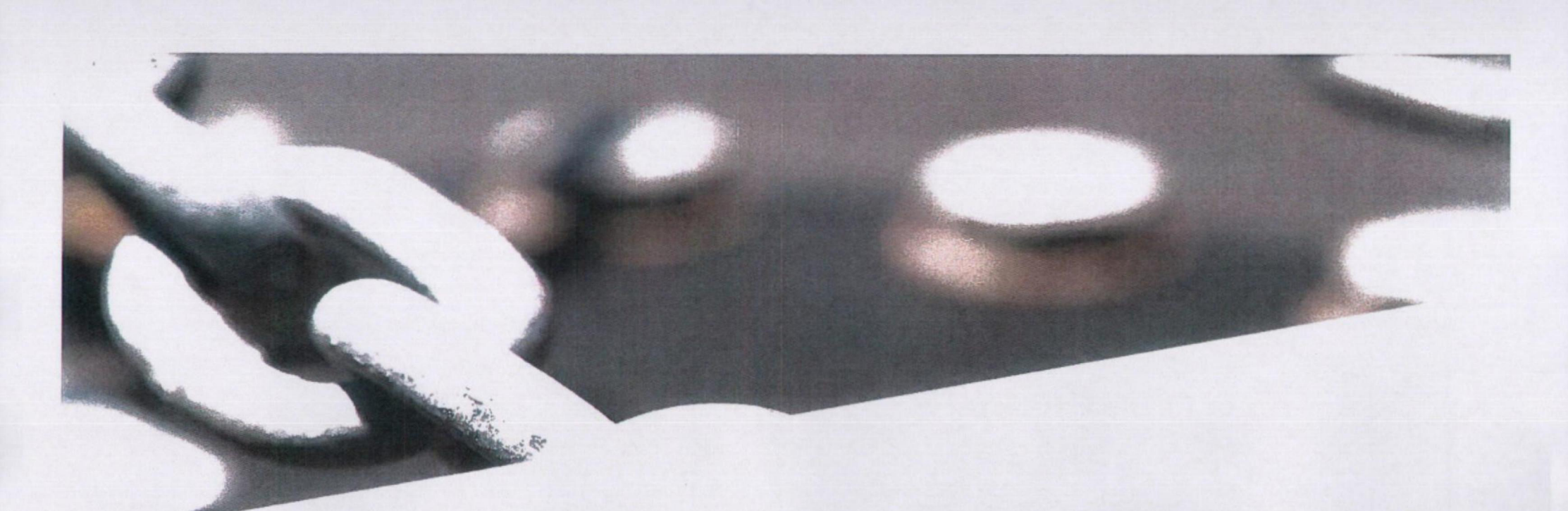

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M.H. de Haar', is written over the printed name and title.

drs. M.H. de Haar RA
Externe accountant

Inhoudsopgave

Kernpunten	4	Onafhankelijkheid en controleproces	39
Kernpunten uit onze rapportage	5	Onafhankelijkheid	40
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	9	Ons controleproces	41
Conclusie van de controle	10	Bijlagen	
Onze analyse van het resultaat 2013	14	SiSa-bijlage	47
Grondslagen van financiële verslaggeving	18	Totaal aantal pagina's in dit rapport: 48	
Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle	21		
Kwaliteit beheersorganisatie	30		
Interne beheersmaatregelen	31		
Rechtmatigheidsbeheer	36		

Kernpunten

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunten

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Conclusie van onze controle	Wij hebben een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2013 verstrekt. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2013 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in de jaarrekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van de gemeente Maastricht.
	De jaarrekening is rechtmatig	Wij stelden bij de controle vast dat in 2013 aan derden opdrachten zijn verstrekt die niet overeenkomstig het aanbestedingsbeleid zijn aanbesteed en daardoor niet rechtmatig zijn. De omvang van de geconstateerde afwijkingen is lager dan de door de raad vastgestelde goedkeuringstolerantie. Daarom hebben wij bij de jaarrekening 2013 van de gemeente Maastricht een goedkeurende verklaring afgegeven met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2013 in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.
	(Geen) bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2013. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
	Belangrijkste controleverschillen	Tijdens onze controle hebben wij aanzienlijke controleverschillen vastgesteld met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van baten en lasten. De controleverschillen met betrekking tot de getrouwheid zijn allen gecorrigeerd. Correctie van rechtmatigheidsfouten is achteraf niet mogelijk daarom resteert er een ongecorrigeerd controleverschil voor rechtmatigheid. In het hoofdstuk <i>Conclusie</i> van de controle is een overzicht opgenomen van de door ons geconstateerde controleverschillen welke de rapporteringstolerantie overschrijden.
Financiële positie/kwaliteit van het resultaat	De gemeente Maastricht heeft een solide financiële positie. Het boekjaar 2013 is afgesloten met een voordelig resultaat na bestemming van € 6 miljoen. Dit resultaat heeft voor € 0,2 miljoen betrekking op de reguliere bedrijfsvoering en heeft voor € 5,8 miljoen een incidenteel karakter. Op basis van een inventarisatie van de risico's is de gemeente van mening dat de weerstandscapaciteit voldoende is om de risico's te kunnen dekken.	

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunten

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Waardering grondexploitatie	<p>De ontwikkelingen in de vastgoed- en woningmarkt zijn nog steeds onzeker en het herstel komt slechts moeilijk op gang. De voorraad in exploitatie genomen gronden van uw gemeente bedraagt negatief € 9,3 miljoen, de voorraad niet in exploitatie genomen gronden bedraagt € 15 miljoen. Wij hebben tijdens onze controle vastgesteld dat deze waardering juist is. Wij benadrukken echter wel dat - gezien de onzekerheden in de markt en de project specifieke risico's - het noodzakelijk blijft om de grondexploitaties zeer nauwgezet te blijven volgen. In dit verband is in paragraaf 4.3.1 van de jaarrekening een nadere toelichting gegeven op de waardering van de voorraad gronden Lanakerveld waarnaar wij u verwijzen. In het hoofdstuk "Aandachtspunten en bevinden in de controle" hebben wij een nadere toelichting opgenomen.</p>
	WOM Belvédère	<p>In juni 2013 heeft de raad een besluit genomen omtrent de 'herijking van de grex Belvédère'. Hierin zijn de doelstellingen met betrekking tot het project vastgesteld. Op basis hiervan werd inclusief de aanpassing van de Noorderbrug een onrendabele top gecalculeerd tussen € 70 miljoen en € 80 miljoen. De raad heeft het College de opdracht gegeven het plan kostendekkend af te wikkelen. De gemeente heeft ten behoeve van de WOM een garantie afgegeven voor de dekking van een eventuele onrendabele top. Indien de verwachting bestaat dat een onrendabele top wordt gerealiseerd dient de gemeente een voorziening te vormen voor de aan de WOM Belvédère B.V. verstrekte garantieverplichting. Bij het opmaken van de jaarrekening 2013 is het college van mening dat er voldoende mogelijkheden zijn om de grondexploitatie naar verwachting kostendekkend af te sluiten. Met de argumenten die het college daarvoor heeft kunnen wij ons verenigen. Daarom achten wij een voorziening voor garantieverplichtingen niet noodzakelijk. Met betrekking tot het eventuele risico uit hoofde van de garantieverstreking aan de WOM Belvédère B.V. is in paragraaf 4.3.3. van de jaarrekening een nadere toelichting opgenomen waarnaar wij u verwijzen. In dit rapport treft u een nadere toelichting aan in het hoofdstuk "Aandachtspunten en bevindingen in de controle".</p>
Kwaliteit beheersorganisatie	Interne beheersmaatregelen	<p>Onze bevindingen naar aanleiding van de controle van de beheersorganisatie rapporteerden wij in onze managementletter van 18 november 2013. Tijdens de controle van de jaarrekening constateerden wij fouten met betrekking tot de toepassing van het aanbestedingsbeleid die nader onderzoek noodzakelijk maakten. Tijdens dit onderzoek stelden wij vast dat voor een totaal bedrag van € 2,6 miljoen opdrachten zijn verstrekt waarbij het aanbestedingsbeleid van de gemeente niet juist is toegepast. Wij zijn van mening dat er maatregelen dienen te worden genomen om in de toekomst dergelijke afwijkingen te voorkomen.</p>

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunten

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Bestuurlijke aandachtspunten	Onze visie op 2014	<p>Wij hebben de jaarrekening 2013 van de gemeente Maastricht gecontroleerd en op basis hiervan een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Naast onze certificerende functie hebben wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de gemeente Maastricht het afgelopen jaar over tal van onderwerpen geïnformeerd. Voor het komende jaar vinden wij het, gelet op het voorgaande, belangrijk dat de gemeente Maastricht prioriteit geeft aan de volgende onderwerpen/bevindingen/adviezen:</p> <ul style="list-style-type: none">GrondexploitatiesOntwikkelingen BelvédèreInkoop en aanbestedingRijksbezuinigingenDecentralisatiesFormalisering en juridisering van de financiële beheershandelingen.
	Rijksbezuinigingen	<p>Een gevolg van de bezuinigingen door de Rijksoverheid is dat de bijdragen uit het Gemeentefonds de komende jaren zullen afnemen. Om over een solide financiële positie te blijven beschikken heeft de gemeente Maastricht bezuinigingsmaatregelen ingezet. Gedurende het jaar vindt monitoring plaats van de realisatie van de beoogde bezuinigingen. De verschillen tussen de bijgestelde begroting en de realisatie zijn afdoende verklaard. Op basis hiervan concluderen wij dat het begrotingsbeheer van uw gemeente op orde is.</p>
	Nieuwe taken	<p>Door de decentralisatie vanuit de rijksoverheid wordt uw gemeente met ingang van 2015 verantwoordelijk voor taken welke op dit moment nog bij het Rijk liggen. De belangrijkste decentralisaties betreffen de Participatiewet, de Jeugdzorg en de Extramurale dagopvang (AWBZ). Er vindt centraal coördinatie plaats om de decentralisaties in samenhang te begeleiden. Voor uw gemeente is het van uitzonderlijk belang om de tijdsplanning te blijven monitoren zodat uw gemeente op tijd gereed zal zijn voor de invoeringsdata van de decentralisaties.</p>

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunten

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Bestuurlijke
aandachtspunten

Formalisering en
juridisering van de
financiële
beheershandelingen

Wij constateren dat er in toenemende mate sprake is van een noodzaak tot verder formalisering en verjuridisering van beheershandelingen. Toezichthouders leggen steeds meer de nadruk op de correcte toepassing van interne en externe richtlijnen. Dit leidt onder andere tot een verscherpt toezicht op de juiste toepassing van het inkoop en aanbestedingsbeleid. Daarnaast is het bijvoorbeeld van belang dat voor de juiste kwalificatie van onderhanden werk en voorraden gronden de formulering van college- en raadsbesluiten nauwkeurig moet aansluiten op de definitie van projecten, in exploitatie genomen gronden en niet in exploitatiegenomen gronden. Ten slotte is deze trend ook zichtbaar ten aanzien van de eisen welke worden gesteld ten aanzien van de verbijzonderde interne controle. Wij zijn dan ook van mening dat de gemeente Maastricht naar aanleiding van deze tendens en onze bevindingen een sterker beheer van compliance moet inrichten.

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

Conclusie van de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Controleverklaring

Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeente Maastricht over het boekjaar geëindigd op 31 december 2013. In deze verklaring bevestigen wij dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2013 als van de activa en passiva per 31 december 2013 in overeenstemming met het *Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten* (BBV).

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2013. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het BBV. Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2013 van uw gemeente geen materiële afwijkingen vertoont ten opzichte van de voorschriften van het BBV.

Daarnaast is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening.

Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat de raad de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Conclusie van de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die de gemeente heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Onderstaand is een overzicht van de materiële verschillen opgenomen, die zijn geconstateerd tijdens onze controle en welke zijn aangepast door het college. Wij hebben geëvalueerd in hoeverre onderstaande verschillen voortkomen uit een tekortkoming in de interne beheersing. Tevens is een overzicht opgenomen van de onjuistheden die wij tot aan de datum van dit verslag hebben gesignaleerd en niet door de gemeente zijn gecorrigeerd. Daarnaast zijn eventuele rechtmatigheidsfouten in dit overzicht opgenomen.

Gecorrigeerde verschillen		
Post/omschrijving verschil	Bedrag €	Effect van deze constatering op de interne beheersing
Onder de kortlopende schulden was een vordering op de belastingdienst opgenomen. Deze post is gecorrigeerd en na correctie als vordering gepresenteerd.	501.000 Geen resultaat effect	Wij hebben geëvalueerd in hoeverre deze tekortkoming voortkomt uit een tekortkoming in de interne beheersing. Wij hebben deze tekortkoming geconstateerd in het financieel afsluitproces en adviseren om intern bij de financiële afsluiting nader te onderzoeken of alle vorderingen en schulden die in de administratie zijn verantwoord op de juiste wijze tot uitdrukking worden gebracht.
Onder de schulden was een Rijksbijdrage als schuld opgenomen terwijl hier geen verplichtingen tegenover stond.	853.000 Voordeel	Het Ministerie van Binnenlandse zaken heeft in 2010 een bijdrage toegekend met betrekking tot Frontiere. De activiteiten waarvoor deze bijdrage was bestemd zijn inmiddels afgewikkeld. Een bedrag van € 853.000 van deze bijdrage was in de administratie nog als schuld opgenomen terwijl hier geen verplichting tegenover staat. Dit is gecorrigeerd en in de jaarrekening correct verantwoord. Naar onze mening dient het proces met betrekking tot de jaarafsluiting te waarborgen dat dergelijke posten correct worden opgenomen in de jaarrekening. In paragraaf 4.4 van de jaarrekening is onder het hoofd "Incidenteel resultaat" een nadere toelichting opgenomen.
Te laag opgenomen voorziening voor wethouders pensioenen.	324.000 Nadeel	De in de concept jaarrekening opgenomen voorziening voor wethouders pensioenen was € 324.000 te laag. Dit bedrag is in de jaarrekening gecorrigeerd. Naar onze mening dient het proces met betrekking tot de jaarafsluiting te waarborgen dat dergelijke posten correct worden opgenomen in de jaarrekening.

Conclusie van de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Gecorrigeerde verschillen		
Post/omschrijving verschil	Bedrag €	Effect van deze constatering op de interne beheersing
Aanpassing onderhanden werk	19.149.000 Voordeel 5.000.000	<p>Wij stelden vast dat in de post onderhandenwerk negatieve posten waren begrepen . Dit betrof voor € 9.238.000 vooruit ontvangen subsidies die na correctie als schulden in de balans zijn opgenomen. Tevens was hierin voor een bedrag van €4.911.000 aan vrijgevallen bestemmingsreserves met betrekking tot riolen opgenomen, deze zijn na correctie aan de bestemmingsreserve toegevoegd. Ten slotte zijn voorgenomen gemeentelijke bijdragen aan projecten Maastricht Bereikbaar en IBOR voor een bedrag van € 5.000.000 op de projecten in mindering gebracht. Na correctie zijn deze posten vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Hierbij stelt het college voor om deze bedragen toe te voegen aan een bestemmingsreserve voor het uitvoeringsprogramma IBOR en het project Maastricht Bereikbaar.</p>
Aanpassing van de voorraad niet in exploitatiegenomen gronden	11.942.000	<p>Onder de voorraad "niet in exploitatie genomen gronden" waren projecten opgenomen met een negatieve boekwaarde . Deze hebben voor een bedrag van € 11.411.000 betrekking op het project Maastricht Noord Oost. In het raadsbesluit van 19 januari 2010 is vastgesteld dat de gemeente € 15.000.000 in het project zal bijdragen, dit bedrag was in de administratie als bijdrage in mindering gebracht op de voorraad. Omdat dit bedrag nog niet geheel is benut is na correctie het resterende bedrag conform het raadsbesluit toegevoegd aan een bestemmingsreserve.</p> <p>Het project Mariaberg had een negatieve boekwaarde van € 531.000 doordat ontvangen subsidie op het project in mindering was gebracht terwijl de kosten nog niet waren gerealiseerd. Omdat hier sprake is van een vooruit ontvangen subsidie is dit bedrag na correctie onder de schulden opgenomen.</p>

Conclusie van de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

In onderstaand overzicht zijn de ongecorrigeerde controleverschillen opgenomen, dit overzicht is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de *Bevestiging bij de jaarrekening* gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. De geconstateerde verschillen betreffen rechtmatigheidsfouten die niet gecorrigeerd kunnen worden.

De kwalitatieve factoren die hierbij in overweging zijn genomen, zijn:

- ▶ het effect op het resultaat voor en na bestemming;
- ▶ het effect op de balansposten, inclusief het eigen vermogen;
- ▶ het effect op significante toelichtingen, individuele items, subtotaal of totaal in de jaarrekening.

Wij lichten de ongecorrigeerde verschillen nader toe.

Ongecorrigeerde verschillen	
Post/omschrijving van de toelichting	Bedrag in €
Fouten met betrekking tot aanbestedingen.	
Wij stelden vast dat in 2013 voor een bedrag van € 2,6 miljoen is aanbesteed waarbij het aanbestedingsbeleid niet juist is toegepast. .	2.617.000

Onze analyse van het resultaat 2013

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Voordelig resultaat nader besproken

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) over het jaar 2013 bedraagt € 6.030.000 voordelig ten opzichte van een begroot sluitend saldo.

Het resultaat over 2013 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting	Rekening 2013	Afwijking
Totale lasten	442.910	390.457	(52.453)
Totale baten	433.172	417.737	15.435
Resultaat vóór bestemming	(9.738)	27.280	(37.018)
Mutaties in reserve	9.738	(21.250)	(30.988)
Resultaat na bestemming	0	6.030	6.030

Begrotingsbeheer vraagt om aandacht

De afwijkingen tussen de begrote lasten en de gerealiseerde lasten hebben voornamelijk betrekking op de volgende programma's:

Programma 10 Stadsontwikkeling	€ 37.320.000
Programma 12 Verkeer en mobiliteit	€ 4.888.000
Programma 15 Algemene inkomsten en uitgaven	€ 8.838.000

De verschillen zijn uitvoerig uiteengezet in de programmarekening. De belangrijkste oorzaken van de verschillen kunnen als volgt worden weergegeven:

Programma 10 Stadsontwikkeling

In dit programma is de grondexploitatie opgenomen. Per project wordt door de raad een plan vastgesteld dat in de loop van de tijd wordt uitgevoerd. Doordat de periode van de uitvoering van de plannen niet parallel loopt met de periode waarin de besluiten zijn genomen ontstaan forse afwijkingen tussen gerealiseerde kosten als de gerealiseerde opbrengsten ten opzichte van de begroting.

Programma 12 Verkeer en mobiliteit

Binnen dit programma is de realisatie gepland van een tramverbinding tussen Maastricht en Vlaanderen en de ontwikkeling van een P&R in de Beatrixhaven. De bestedingen die in 2013 hiervoor zijn gerealiseerd waren respectievelijk € 4.000.000 en € 1.200.000 lager dan begroot.

Onze analyse van het resultaat 2013

Pagina 15

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Programma 15 Algemene inkomsten en Uitgaven

De afwijking van de realisatie in dit programma ten opzichte van de begroting is voornamelijk veroorzaakt door een afname van de algemene uitkering met € 5,1 miljoen. Dit is een gevolg van de onder uitputting van de rijksbegroting, toegepaste korting als gevolg van het opzetten van de RUD en de aanpassing van de integratie uitkering van de WMO.

De belangrijkste afwijkingen tussen de begroting en de realisatie zijn veroorzaakt doordat de begrote kosten met projecten en grondexploitaties in de praktijk niet in de periode worden gerealiseerd waarin deze waren voorzien. Wij adviseren de beschikbare budgetten in jaarschijven te verdelen en in de loop van het jaar te monitoren of de realisatie in overeenstemming is met de verwachtingen. Indien dat niet het geval is dienen tijdig begrotingswijzigingen plaats te vinden met het voorstel om de nog beschikbare budgetten over te hevelen naar de volgende periode.

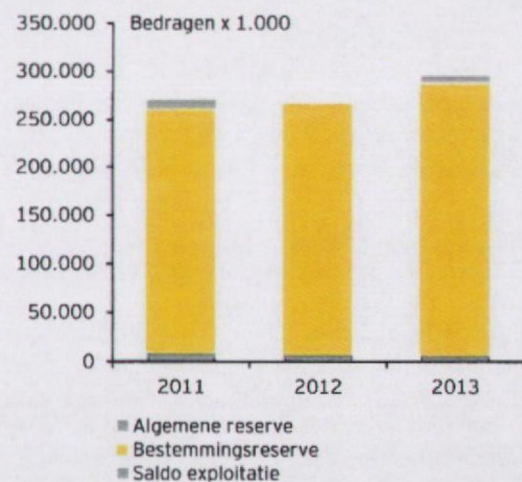
Onze analyse van het resultaat 2013

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Analyse van de financiële positie

Eigen vermogen neemt toe

Het eigen vermogen, inclusief het resultaat na bestemming, bedraagt per jaareinde 2013 volgens de jaarrekening € 295 miljoen en heeft zich vanaf 2011 als volgt ontwikkeld:

Van de totale reserves ter hoogte van € 289 miljoen is € 6,2 miljoen opgenomen als algemene vrije reserve. De reserve vruchtboomfonds ten bedrage van € 146 miljoen wordt aangemerkt als bekleemde reserve. De overige reserves bedragen in totaal € 136 miljoen. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van 2012 toegenomen met € 21,2 miljoen.

Per saldo is gedurende 2013 € 21,25 miljoen toegevoegd aan de reserves. Deze dotatie (ten laste van het resultaat) vormt samen met het resultaat voor bestemming (positief € 27,28 miljoen) het resultaat na bestemming van € 6 miljoen.

Onze analyse van het resultaat 2013

Pagina 17

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Solvabiliteit

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Het huidige solvabiliteitspercentage voor uw gemeente bedraagt 50,5% (2012: 48,4%), hetgeen betekent dat het solvabiliteitspercentage in 2013 met 2,1% is verbeterd. Het solvabiliteitspercentage van gemeenten in Nederland bedraagt gemiddeld 33%.

Financiering

In 2013 heeft u € 23,5 miljoen aan langlopende leningen afgesloten. Daar staat tegenover dat er overeenkomstig contractuele verplichtingen € 25,4 miljoen aan langlopende leningen is afgelost, waardoor het totaal van de opgenomen langlopende leningen licht daalde tot € 122,4 miljoen.

Risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf *Weerstandsvormogen* opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2013 is gevoerd.

De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve van € 6,2 miljoen bestemmingsreserves die beperkt beschikbaar zijn voor de dekking van risico's van € 99,2 miljoen en een risicobuffer in de begroting van € 2,6 miljoen. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit € 108 miljoen bedraagt hetgeen overeenkomt met 27,6% van de totale lasten.

Op basis van een risico-inventarisatie zijn 14 risico's onderkend. De risico's die zijn verbonden aan de herijking van de stedelijke herprogramming vormen hierbij een belangrijk onderdeel.

Om de beheersing van deze risico's te verbeteren is in 2013 gestart met het opstellen van een Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitatie. Het doel van dit instrument is om beter proactief te kunnen inspelen op de ontwikkeling met betrekking tot het onroerendgoed dat de gemeente in bezit heeft.

In de jaarrekening is de financiële omvang van de gesignaleerde risico's niet volledig gekwantificeerd. De gemeente is van mening dat de weerstandscapaciteit voldoende is om de risico's te kunnen dekken.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Grondslagen van financiële verslaggeving

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Schattingsprocessen binnen de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de raad beoordelen wij deze door het college gemaakte schattingen. Wij hebben een beschouwing ten aanzien van de belangrijkste schattingen opgenomen.

Sensitiviteit schattingen hoog, door onzekere (externe) omstandigheden

Sensitiviteit schattingen is gemiddeld

Sensitiviteit schattingen ligt laag

Belangrijke schattingen	Beoordeling 2012	Beoordeling 2013	Toelichting
Waardering grond en gebouwen inclusief afschrijvingen			In het geval van duurzame waardevermindering waardeert de gemeente Maastricht haar bezittingen af. In 2013 heeft een afwaardering plaatsgevonden van € 6,1 miljoen. Dit bedrag heeft betrekking op de volgende panden: Randwycksingel € 1,5 miljoen, F. de Veyestraat € 2,5 miljoen, Bankastraat € 1,8 miljoen en zwembad Heer € 0,3 miljoen. Deze afwaarderingen zijn gebaseerd op taxatiewaarden.
Waardering van uw deelnemingen en langlopende schulden			De waardeontwikkeling van de deelnemingen is een aandachtspunt van de gemeente. Met name de deelnemingen in Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. en de MTB zijn hierbij van belang. Wij zijn van mening dat ultimo 2013 voldoende voorzieningen zijn gevormd.

Grondslagen van financiële verslaggeving

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Belangrijke schattingen	Beoordeling 2012	Beoordeling 2013	Toelichting
Waardering van de bouwgrondexploitaties en de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)			De crisis in de woning- en vastgoedmarkt blijft aanhouden, inherent hieraan is dat het risicoprofiel van de gemeentelijke grondbedrijven aanzienlijk blijft. Wij constateren dat de schattingen met betrekking tot de voorraad gronden van de gemeente Maastricht op een prudente wijze tot stand komen en dat daarbij voorzichtige uitgangspunten worden gehanteerd. In 2013 heeft de gemeente maatregelen genomen om de ontwikkelingen van de risico's nog beter te kunnen volgen en tijdig maatregelen te kunnen nemen.
Waardering van de debiteuren			Uit onze controle blijkt dat de inbaarheid van debiteuren op een adequate wijze wordt beoordeeld en toereikende voorzieningen voor oninbaarheid worden gevormd.
Beoordeling toereikendheid van uw voorzieningen			Wij hebben de toereikendheid van de voorzieningen beoordeeld. Over het algemeen treft de gemeente Maastricht adequate voorzieningen voor risico's en verplichtingen. Een aantal voorzieningen met betrekking tot groot onderhoud van onroerend goed van de culturele instellingen is gebaseerd op oude onderhoudsplannen. Het is van de belang dat deze worden geactualiseerd en de voorzieningen hierop worden aangepast.

Grondslagen van financiële verslaggeving

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Belangrijke schattingen	Beoordeling 2012	Beoordeling 2013	Toelichting
<p>Beoordeling van de risico's ten aanzien van de niet uit de balans blijvende verplichtingen</p>			<p>Contract Q-Park Op basis van een contract met Q-Park dient de gemeente eind 2032 aan Q-Park € 41,4 miljoen te vergoeden voor gedane investeringen. Hierbij wordt er van uitgegaan dat de waarde van de garages gelijk blijft. Wij adviseren periodiek de kwaliteit en de waarderontwikkeling van de garages te beoordelen zodat tijdig maatregelen kunnen worden genomen bij eventuele waardeverminderingen.</p>
<p>Beoordeling van de gevolgen van de garantstelling voor de afdekking van een eventuele onrendabele top bij de WOM Belvédère</p>			<p>Jaarlijks wordt beoordeeld wat de verwachte resultaten zijn voor de WOM Belvédère. Indien verliezen worden verwacht waarvoor de gemeente zich garant heeft gesteld, dient hiervoor een voorziening te worden opgenomen.</p>

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Inleiding

Deze paragraaf geeft een uiteenzetting van de werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van de belangrijke aandachtsgebieden in de controle die nog niet eerder in dit verslag zijn toegelicht.

Waardering grondexploitaties

De waardering van de grondexploitaties was een significant risico in onze controleaanpak, vanwege de mate van schattingsonzekerheid voortkomend uit de huidige economische situatie. Wij achten de waardering adequaat.

Naar aanleiding van onze controle zijn wij van mening dat inrichting van het proces met betrekking tot het beheer en de registratie van gronden in exploitatie op een aantal punten dient te worden verbeterd:

- De relatie tussen de verwachtingen omtrent de afzet van gronden met onderzoek naar de marktvraag dient meer zichtbaar te worden gemaakt.
- De boekwaarde van de voorraad bestaat uit gerealiseerde kosten verminderd met verkoopopbrengsten, bijdragen van derden, bijdragen van de gemeente en getroffen voorzieningen voor verwachte verliezen. Deze samenstelling van de boekwaarde dient beter in de jaarrekening te worden opgenomen.
- De onderbouwing van de verwachtingen met betrekking tot sloopkosten en kosten infrastructuur dient te worden verbeterd.
- Jaarlijks wordt de gemeentelijke rekenrente van 5,8% aan de projecten toegevoegd. Naar onze mening dient hiervoor een meer actueel percentage te worden gehanteerd.
- In de begroting van de verwachte kosten worden relatief hoge posten voor onvoorzien kosten opgenomen. Wij stellen voor hiervoor een percentage te hanteren dat algemeen gangbaar is, rekening houdend met het specifieke karakter van de projecten. Hierdoor wordt het beeld van het verwachte resultaat realistischer.

- In 2013 is door de gemeente veel aandacht gegeven aan de analyse van de risico's met betrekking tot de voorraden. Deze is tot uitdrukking gebracht in het MPG. Wij adviseren de inrichting van het MPG zodanig aan te passen dat deze meer overzichtelijk/transparant wordt.

In het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente Maastricht hebben wij de grondexploitaties gecontroleerd. De post voorraad van de gemeente Maastricht is als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	31 december 2012	31 december 2013
	€ 1.000	€ 1.000
Gronden in exploitatie	(6.033)	(4.825)
Niet in exploitatie genomen gronden	211	24.684
Voorziening dekking verlessaldi	(14.428)	(14.428)
Totaal	(20.250)	(5.431)

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Zoals uit het voorgaand overzicht blijkt zijn de grondexploitaties nader onder te verdelen naar overige grond- en hulpstoffen en nog niet in exploitatie genomen bouwgronden. Deze onderverdeling is afhankelijk van de formele status van de grondexploitatie:

- De gronden waar de raad geen stellig voornemen heeft deze te ontwikkelen geclassificeerd dienen te worden als overige grond- en hulpstoffen.
- Er is sprake van onderhanden werk op het moment dat er een vastgesteld exploitatieplan aanwezig is, waarbij de bestemming van de gronden definitief is vastgelegd.
- Als er nog geen vastgesteld exploitatieplan is, maar de raad heeft wel het stellige voornemen de gronden op afzienbare termijn te ontwikkelen, dan dienen de betreffende gronden te worden gepresenteerd als bouwgronden die nog niet in exploitatie zijn genomen. Hierbij is er dus nog geen zekerheid over de wijze waarop de bouwgrond in eigendom van de gemeente geëxploiteerd gaat worden.

Hiernaast vindt u een visuele risicobeoordeling van de belangrijkste grondexploitatieprojecten van de gemeente Maastricht. Dit betreffen zowel in exploitatie genomen projecten als nog in exploitatie te nemen projecten.

Grondexploitatiewaardering	Ons oordeel over het risicoprofiel van de grondexploitatie			
	Hoog	Midden	Laag	Toelichting
Randwijck				
Geusselt		◆		
Beatrixhaven		◆		
Ambyerveld			◆	
Bedrijvenpark Maastricht Zuid		◆		
Lanakerveld		◆		
Overig			◆	

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

In exploitatie genomen projecten

De boekwaarde van de in exploitatie genomen projecten zijn op hoofdlijnen als volgt te specificeren.

Bedragen x € 1.000	31 december 2012	31 december 2013
	€ 1.000	€ 1.000
Belvedere	(8.743)	(11.461)
Caberg-Malpertuis	(1.862)	(1.358)
Wittevrouwenveld Essentterrein	2.201	2.311
Randwijk	1.641	1.133
Geusselt Bijzondere Doelinden	5.488	3.459
Beatrixhaven	(8.004)	(9.006)
Ambyerveld	2.638	6.003
Bedrijvenpark Maastricht Zuid	1.671	3.585
Overige exploitaties	(5.563)	(1.002)
Totaal	(10.533)	(9.921)

Bij de controle van de balansposten inzake de lopende grondexploitaties is de cruciale vraag: worden de geactiveerde kosten in de toekomst terugverdiend? Waardering vindt hierbij in beginsel plaats tegen de kostprijs. Indien echter blijkt dat een aankoop of projectontwikkeling verliesgevend is, dient een afwaardering voor het tekort te worden genomen. Bij de beoordeling van de waardering van de bouwgrondexploitaties vormen de herziene exploitatieopzetten een essentieel toetsingsinstrument. Wij hebben de herziene exploitatieopzetten beoordeeld. Hierbij stelden wij het volgende vast:

Sloopkosten en kosten infrastructuur

De onderbouwing van de naar verwachting in de toekomst te maken sloopkosten en kosten voor infrastructuur was over het algemeen summier. Gebleken is dat in het verleden de werkelijk gerealiseerde kosten in een aantal gevallen hoger waren dan oorspronkelijk verwacht. Wij adviseren daarom de kwaliteit van onderbouwing van de verwachtingen met betrekking tot deze kosten te verbeteren.

Servatius

Met woningbouw corporatie Servatius zijn overeenkomsten gesloten voor de afname van percelen van enkele projecten. Gebleken is dat Servatius de afnameverplichtingen niet tijdig nakomt, hetgeen leidt tot vertraging van de uitvoering van de projecten en daardoor een mogelijke toename van de projectkosten. De gemeente is met Servatius in onderhandeling over oplossingen van dit probleem. Wij adviseren deze ontwikkelingen nauwlettend te volgen. Indien blijkt dat als gevolg van deze situatie de afzet van percelen wordt vertraagd, c.q. in gevaar komt, dient het effect hiervan op het verwachte projectresultaat te worden berekend. Indien hierdoor verliezen worden verwacht dienen hiervoor voorzieningen te worden gevormd.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Kosten onvoorzien

Volgens de in 2014 geactualiseerde hercalculaties wordt verwacht dat de projecten zonder winst of verlies worden afgesloten. Alleen met betrekking tot het project Geusselt wordt een verlies verwacht van € 4,5 miljoen waarvoor een voorziening is gevormd.

In de begrotingen met betrekking tot de verwachte resultaten is rekening gehouden met in totaal €16,2 miljoen aan onvoorziene nog te maken kosten. De in totaal verwachte kosten met betrekking civielkosten, plankosten en overige kosten bedragen € 50,7 miljoen. Dit betekent dat gemiddeld rekening is gehouden met 32% aan onvoorziene kosten. Onze ervaring is dat de onvoorziene kosten circa 10% bedragen. Dit betekent dat er in de calculaties circa € 11 miljoen ruimte is om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen. Wij adviseren in de toekomst de kosten onvoorzien in te schatten op basis van de ervaringen die in het verleden zijn opgedaan rekening houdend met de specifieke risico's van de afzonderlijke projecten.

Specifieke projecten

Belvédère

De negatieve boekwaarde van ruim € 11,4 miljoen wordt met name veroorzaakt door een ontvangen subsidie die bij afwikkeling van het project grotendeels dient te worden gehanteerd voor de aankoop van de Timmerfabriek. Nadrukkelijk merken wij op dat de projecten van de gemeente zelf zijn. Deze post heeft geen betrekking op voorraden onroerend goed die eigendom zijn van WOM Belvédère B.V.

Beatrixhaven

Dit plan betreft de revitalisering van de Beatrixhaven dat door de gemeenteraad in 2011 is vastgesteld. Met betrekking tot de uitgaven van de gronden na afronding van de werkzaamheden, wordt ingezet op hoogwaardige bedrijven in de staalindustrie. In 2013 is het project onderverdeeld in drie onderdelen, Revitalisering Beatrixhaven, Stadsbeheerterrein en Binnengebied.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

In 2013 is voor € 5,4 miljoen aan kosten en € 6,4 miljoen aan opbrengsten gerealiseerd. Verwacht wordt dat het project kostendekkend kan worden afgesloten.

Geusselt

De gemeente heeft met Bouwinvest in het verleden contracten gesloten op basis waarvan de voorraad grond zal worden geleverd tegen vastgestelde prijzen. In 2013 heeft Bouwinvest gronden overgenomen. In de leveringsakte zijn met Bouwinvest afspraken gemaakt over de verdere planontwikkeling, de gemeente zal planologische medewerking verlenen aan de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een nog op te stellen woningbouwplan dat past binnen de kaders van de in 2010 met Bouwinvest gesloten overeenkomst. Op basis van het bestaande contract wordt de getroffen voorziening van € 4,5 miljoen voldoende geacht.

Randwyck

De totale grondexploitatie van het gebied Randwyck Noord is midden jaren '90 door de gemeenteraad vastgesteld. Momenteel is nog een deel van het programma niet uitgevoerd. Het betreft circa 29.000 m² BVO kantoren en circa 7.000 m² overige doeleinden (waaronder de uitbreiding van het MECC met een Oosthal en parkeren). Als gevolg van de economische situatie stagneert de afzet van de nog in voorraad zijnde locaties. Dit is in 2011 in de hercalculatie voor Randwyck Noord reeds vertaald door de afname van de locaties 5 jaren door te schuiven naar 2018 en later.

Tevens zijn in 2011 de posten risico-afzetbaarheid en planaanpassing / onvoorzien naar beneden bijgesteld.

Momenteel wordt er voor de gebiedsontwikkeling Randwyck - Noord samen met AZM, UM en de Provincie Limburg een Ontwikkelingsvisie opgesteld. Deze ontwikkelingsvisie is opgenomen in een apart plan in ontwikkeling, Randwyck - Gebiedsontwikkeling. In 2013 is een nieuw ruimtelijk plan gedefinieerd, dat momenteel vertaald wordt naar een nieuw Masterplan. Bij dit masterplan wordt ook een grondexploitatie opgesteld en vastgesteld. De oude grondexploitaties worden in deze nieuwe grondexploitatie geïntegreerd, waarbij één nieuwe gezamenlijke grondexploitatie ontstaat (een samenwerking met AZM en UM). De verwachting is dat het Masterplan en de grondexploitatie medio 2014 worden vastgesteld. Op dit moment zijn door de gemeente nog geen verplichtingen aangegaan.

Ambyerveld

De gemeente ontwikkelt dit gebied samen met Bouwfonds Ontwikkeling. Het gebied biedt ruimte aan 35 bouwkavels, 22 consumentgerichte vrije sectorwoningen en 2 wooncomplexen in het duurdere segment. De gemeente gaat de 35 bouwkavels verkopen conform het gemeentelijk uitgiftebeleid. Inmiddels is de uitgifte van de gronden gestart. Naar verwachting wordt dit project met een positief resultaat afgesloten.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Pagina 26

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Bedrijvenpark Maastricht Zuid

Het bedrijventerrein Maastricht - Eijsden is gelegen aan de zuidkant van Maastricht. Het Noordelijk en Zuidoostelijk plandeel is reeds volledig woonrijp gemaakt. Op deze plandelen zijn inmiddels bijna alle kavels verkocht en bedrijven in functie. Het Zuidelijk plandeel is in 2010 al bouwrijp opgeleverd en wordt in 2014 verder woonrijp gemaakt. Op het Zuidelijke plandeel zijn inmiddels twee kavels verkocht. De totale voorraad nog te verkopen gronden bedraagt per 31 december 2013 circa 14 hectare.

Gezien de huidige marktsituatie en de verwachtingen voor de komende jaren is bij het opstellen van de hercalculatie 2013 rekening gehouden met een uitgiftetermijn tot en met 2025.

In 2013 heeft een grondruiling plaatsgevonden met Pegasus. Hierbij heeft de gemeente 40.096 m² grond op het Noordelijk plandeel overgedragen aan Pegasus en heeft de gemeente hiervoor 39.606 m² terug ontvangen op het Zuidelijk plandeel. De gesloten overeenkomst regelt ook dat van de opbrengsten op het gemeentelijke eigendom op het Zuidelijk plandeel (11 ha.) 35% wordt verrekend met Pegasus. Omgekeerd ontvangt de gemeente 65% van de opbrengsten van de door Pegasus op hun eigendom verkochte gronden van het Zuidelijke plandeel (6 ha.). In 2013 hebben geen grondverkoop plaatsgevonden.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Niet in exploitatie genomen gronden

Het belangrijkste terrein dat onder dit hoofd is verantwoord is het terrein Lanakerveld met een boekwaarde van € 12,2 miljoen.

Het betreft een perceel van 46 hectaren met een kostprijs van € 19,9 miljoen waarop een voorziening voor verwachte verliezen op in mindering is gebracht van € 7,7 miljoen zodat de boekwaarde van € 12,2 miljoen bedraagt. Volgens nota "Ruimte voor Ondernemen" die in november 2013 is uitgebracht, wordt dit gebied als een reserveringslokatie gezien waarop tijdelijke functies kunnen worden ondergebracht. Verwacht wordt dat dit terrein tot 2020 niet zal worden aangewend voor permanente vestiging van ondernemingen. Deze gronden zijn als "niet in exploitatie genomen bouwgronden" verantwoord omdat het college verwacht dat voor deze gronden vóór 2020 een bestemming zal worden gevonden op basis waarvan de boekwaarde zal worden gedekt door opbrengsten. De ontwikkelingen met betrekking tot dit gebied dienen nauwlettend te worden gevolgd. De genoemde toekomstige besluitvorming kan van invloed zijn op de waardering van de gronden. Op basis van de huidige inzichten verwacht het college dat de boekwaarde in de toekomst kan worden terugverdiend. Wij adviseren in de toekomst op deze voorraad geen rente meer bij te schrijven en eventuele opbrengsten uit tijdelijke bestemmingen te reserveren voor het risico van waardevermindering.

Niet in exploitatie genomen gronden worden gewaardeerd te kostprijs verminderd met bijdragen van derden en eventuele voorzieningen voor verwachte verliezen. Wij constateerden dat in de administratie bijdragen van derden en bijdragen van de gemeente op de voorraad in mindering werden gebracht waardoor de boekwaarde negatief werd. De waarde van deze voorraad kan echter niet lager worden dan nul. Om het inzicht in de omvang en de samenstelling van deze voorraden te verbeteren adviseren wij:

- ▶ Raadsbesluiten zodanig te formuleren dat eenduidig vaststaat of een project moet worden aangemerkt als een materieel vast actief in ontwikkeling, een onderhanden project of niet in exploitatie genomen gronden.
- ▶ Bijdragen van derden in mindering te brengen op de voorraad voorzover de kosten zijn gerealiseerd. De ontvangen bijdragen die nog niet zijn aangewend dienen als vooruitontvangen bijdragen onder de schulden te worden opgenomen en kunnen ten gunste van het project vrijvallen overeenkomstig de realisatie van de kosten.
- ▶ Door de gemeente zelf voor deze gronden beschikbaar gestelde middelen dienen als bestemmingsreserves te worden verantwoord. Deze kunnen overeenkomstig de realisatie van de kosten worden aangewend.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Pagina 28

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V.

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM) is in handen van de gemeente Maastricht. De WOM heeft het onroerend goed in het gebied Belvédère in bezit en zal dit overeenkomstig de zienswijze van de gemeente ontwikkelen.

In juni 2013 heeft de raad een besluit genomen omtrent de "herijking van de grex Belvédère". Het doel hiervan was om de raad op dat moment een actueel inzicht te geven in de ambities met betrekking tot de planontwikkeling en de mogelijke financiële consequenties hiervan. Het betreft een zeer uitgebreid en complex plan met een minimale looptijd van 10 jaar.

Op basis van de aannames in het voorjaar 2013 is een onrendabele top berekend van € 70 miljoen tot € 80 miljoen waarin de aanpassing van de Noorderbrug is begrepen die een aanzienlijk deel uitmaakt van het totaal. De gemeente is met WOM overeengekomen dat zij de Noorderbrug tegen boekwaarde zal overnemen nadat deze gereed is.

In dit besluit is nadrukkelijk vastgelegd dat er gezocht moeten worden naar oplossingsrichtingen om het tekort zoveel als mogelijk te beperken. De berekening wordt nadrukkelijk gezien als een nieuw start-ijkmoment op basis waarvan het college de cijfers verder concretiseert en oplossingen uitwerkt. Jaarlijks zal een geactualiseerd plan / geactualiseerde calculatie worden opgesteld die aan de raad wordt voorgelegd. In paragraaf 5.1. van het stuk is expliciet aangegeven dat "de grex geen garantie biedt op het geprognosticeerde resultaat, maar een blik op een mogelijk verloop en mogelijkheden om bij te sturen".

Ten tijde van het opmaken van de jaarrekening 2013 zijn mogelijkheden gevonden op basis waarvan de kans aanzienlijk is dat het project kostendekkend kan worden gerealiseerd. Ondanks dat deze mogelijkheden geen harde garanties bieden is het college van mening dat er geen voorzieningen hoeven te worden gevormd met betrekking tot de aan de WOM verstrekte garanties. Op basis van de aan ons verstrekte documentatie hieromtrent kunnen wij ons met dit standpunt verenigen.

Inmiddels is besloten om vanuit het meerjarig investeringsplan jaarlijks €2,3 miljoen toe te voegen aan een bestemmingsreserve, waaruit eventuele tekorten kunnen worden gedekt.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de *Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector* (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2013 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd.

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de *Nota verwachtingen accountantscontrole 2013*. Op grond van ons onderzoek hebben wij geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Onze controleaanpak hierbij hebben wij in het hoofdstuk Onafhankelijkheid en controleproces nader toegelicht. De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken vóór 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage 2 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

Kwaliteit
beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Kwaliteit beheersorganisatie

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2013 van de gemeente hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw gemeente, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij steunen voor de volgende processen op uw interne beheersing, hetgeen betekent dat wij minder uitgebreide werkzaamheden per jaareinde behoeven te verrichten.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Positie verbijzonderde interne controle

In 2013 is de regelgeving rondom het positioneren en functioneren van de "Internal Audit Function" aangescherpt (COS 610). Deze ontwikkelingen zijn te plaatsen in het kader van toename van de eisen die het maatschappelijk verkeer (bijvoorbeeld de rijksoverheid en toezichthouders) stelt aan de kwaliteit van verantwoording. De gemeente heeft ook in het afgelopen jaar stappen gezet in de doorontwikkeling van de interne beheersing en de interne controlefunctie. De verzwarende eisen vanuit het maatschappelijk verkeer vragen om een verdere doorontwikkeling van de interne auditfunctie en van de interne beheersing in brede zin.

Binnen de gemeente Maastricht is de verbijzonderde interne controle functie decentraal belegd bij de organisatieonderdelen onder de verantwoordelijkheid van de managers bedrijfsvoering.

Interne beheersmaatregelen

Kwaliteit van de beheersorganisatie

De gemeente Maastricht kiest daarbij bewust om deze onafhankelijke controle decentraal te positioneren in haar organisatie.

Dit heeft voor- en nadelen. Wij constateren dat de controleaanpak en de kwaliteit van de uitvoering van de verbijzonderde controles verschilt per organisatieonderdeel. Ook benadrukken we dat de onafhankelijkheid van de interne controlemedewerkers binnen sommige organisatieonderdelen bedreigd wordt door het feit dat de medewerkers zelf ook binnen de bedrijfsprocessen zijn betrokken. Onze stellige voorkeur heeft dat de gemeente Maastricht een meer centrale regie binnen de verbijzonderde interne controle neemt. Op deze wijze worden de diverse organisatieonderdelen vanuit een onafhankelijker rol getoetst op de naleving van (interne) wet- en regelgeving.

Na afwikkeling van de controle 2013 zullen wij in samenspraak met de concerncontroller de controle 2013 evalueren en de controleaanpak voor 2014 bespreken. Om optimaal gebruik te kunnen blijven maken en te kunnen blijven steunen op de verbijzonderde interne controlewerkzaamheden blijft een onafhankelijke positionering van de functionarissen die belast zijn met de uitvoering van de verbijzonderde interne controle vanuit onze beroepsregels een belangrijke vereiste. Dit geldt tevens voor de aanwezige deskundigheid van de met de interne controle belaste medewerkers.

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2013, uitgebracht aan het college op 18 november 2013, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2013 opgenomen. In deze managementletter hebben wij aangegeven welke zaken vóór de jaarrekeningcontrole 2013 opgepakt zouden moeten zijn.

Hier is door de organisatie invulling aan gegeven.

Aanbestedingen

Tijdens onze controle op de werking van de in het proces inkoop en aanbesteding opgenomen beheersmaatregelen stelden wij vast dat in een aantal van de posten die wij in onze controle hebben betrokken het aanbestedingsbeleid niet juist is toegepast. Hierdoor ontstond de noodzaak tot nader onderzoek.

De bevindingen uit de eerste controles deden vermoeden dat met betrekking tot de inhuur van personeel, en bij de organisatie onderdelen Theater en Centre Ceramique een verhoogd risico op fouten bestond. Daarom hebben wij op basis van de crediteurenadministratie de volledige inkopen van het Theater en Centre Ceramique alsmede de volledige inhuur van derden gecontroleerd. Naar aanleiding hiervan hebben wij voor een bedrag van € 1,3 miljoen ofwel 7,4% van alle inkopen uit deze groep aan fouten vastgesteld.

Omdat wij het risico reëel achtten dat ook bij andere organisatieonderdelen aanbestedingen hebben plaatsgevonden die niet volgens het aanbestedingsbeleid zijn uitgevoerd, hebben wij met betrekking tot de overige organisatieonderdelen een kritische deelwaarneming uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan troffen wij voor een additioneel bedrag van € 1,3 miljoen aan foutieve aanbestedingen aan.

Het totaal aan aangetroffen fouten bedraagt daardoor € 2,6 miljoen. Omdat de omvang van de fouten valt binnen de door de raad vastgestelde goedkeuringstolerantie van € 4,7 miljoen hebben wij bij de jaarrekening 2013 een goedkeurend oordeel voor de rechtmatigheid kunnen verstrekken.

Interne beheersmaatregelen

Kwaliteit van de beheersorganisatie

De organisatie is op dit moment zodanig ingericht dat de primaire verantwoordelijkheid voor de juiste toepassing van het aanbestedingsbeleid decentraal bij de afzonderlijke organisatieonderdelen ligt. Gezien het groot aantal fouten dat wij aantreffen zijn wij van mening dat dit proces aanpassing behoeft.

Wij adviseren daarom de procedures als volgt aan te passen:

- ▶ Toezicht houden op het consequent gebruiken van het aanbestedingsformulier.
- ▶ Inrichten van een van de organisatie onderdelen onafhankelijke verbijzonderde interne controle die van alle organisatieonderdelen jaarlijks dossieronderzoeken uitvoert.
- ▶ De overzichten van nieuwe aanbestedingen, die per driemaanden worden opgesteld, zichtbaar aansluiten met de crediteurenadministratie, zodat de volledigheid van deze overzichten is gewaarborgd.
- ▶ Vóór het einde het jaar dient een spend analyse te worden uitgevoerd op basis waarvan de juistheid van de aanbestedingen kan worden beoordeeld.
- ▶ Uniforme inrichting van de aanbestedingsdossiers zodat toetsing van de juiste toepassing van het aanbestedingsbeleid eenvoudiger wordt.

Automatisering

In het kader van de jaarrekeningcontrole hebben wij de algemene IT beheersingsmaatregelen beoordeeld voor de applicaties Coda en GWS4ALL. De algemene IT beheersingsmaatregelen hebben betrekking op wijzigingsbeheer, toegangsbeveiliging en continuïteit. Het doel van deze werkzaamheden was om te beoordelen in hoeverre een geautomatiseerde controleaanpak haalbaar is waarbij men kan steunen op de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Wij hebben vastgesteld dat in 2013 een geautomatiseerde controleaanpak nog niet mogelijk was en vragen uw aandacht voor de volgende bevindingen.

Met betrekking tot wijzigingsbeheer hebben wij vastgesteld dat de gemeente een formeel vastgelegde wijzigingsbeheerprocedure heeft opgesteld, waarin beschreven is hoe wijzigingen worden geautoriseerd, getest en goedgekeurd voorafgaand aan het moment van livegang. Voor GWS4ALL en Coda hebben wij vastgesteld dat dit proces in voldoende mate wordt opgevolgd voor de wijzigingen die wij hebben beoordeeld.

Onze werkzaamheden met betrekking tot toegangsbeveiliging hebben onder meer betrekking op de wachtwoordvereisten van het netwerk en van Coda en GWS4ALL. Voor beide applicaties en het netwerk hebben wij geconstateerd dat toereikende wachtwoordinstellingen van toepassing zijn.

Daarnaast heeft toegangsbeveiliging betrekking op het creëren, muteren en verwijderen van gebruikersaccounts in het geval van in- en uitdiensttredingen en functiewijzigingen. Wij hebben tijdens onze werkzaamheden geconstateerd dat het creëren en verwijderen van autorisaties op het GWS4ALL nog niet altijd op een gecontroleerde wijze gebeurt.

Automatisering

Hierdoor is het risico aanwezig dat gebruikers rechten hebben die zij vanuit hun functieomschrijving niet nodig hebben.

Tot slot hebben we in het kader van toegangsbeveiliging vastgesteld dat de serverruimten van de gemeente beiden door een relatief groot aantal personen is te benaderen. Wij adviseren om de toegang te beperken tot de personen waarvoor het uit hoofde van hun functie strikt noodzakelijk is dat zij de ruimte kunnen benaderen.

Om de continuïteit van de systemen te waarborgen is het noodzaak om de gedurende het jaar gemaakte back-ups periodiek terug te zetten om vast te stellen dat dit proces probleemloos verloopt. Het periodiek herstellen van een gemaakte back-up wijst uit of deze in het geval van een calamiteit kunnen worden gebruikt om de continuïteit van de systemen te waarborgen. Vastlegging van een dergelijke test in 2013 is niet aangetroffen. Wij raden aan om in 2014 een uitwijk en/of restore test van de gemaakte back-ups uit te voeren.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

In paragraaf *Rechtmatigheid* van hoofdstuk *Ons controleproces* hebben wij de gehanteerde kaders voor onze rechtmatigheidscontrole nader toegelicht. In het vervolg van deze paragraaf geven wij onze bevindingen bij deze onderwerpen.

Het controleprotocol, inclusief het normenkader is op 17 december 2013 door uw raad vastgesteld.

Zoals reeds aangegeven in de managementletter kan de beheersing voor een aantal processen nog in bepaalde mate verbeterd worden. Wij constateren dat de gemeente Maastricht hiermee aan de slag is en deze verbeteringen veelal de komende jaren wil gaan realiseren.

De begrotingsoverschrijdingen zijn goed toegelicht

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. In hoofdstuk *Ons controleproces* van deze rapportage lichten wij de controleaanpak nader toe.

In onderstaande tabel hebben wij per programma een samenvatting gegeven van de overschrijdingen van de lasten op de begroting.

Onderdeel programmarekening	Gewijzigde begroting	Rekening 2013
	*€ 1.000	*€ 1.000
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	19.493	19.972
Programma 2 Integrale veiligheid	14.177	13.094
Programma 3 Economie en werkgelegenheid	7.243	6.638
Programma 4 Sociale zekerheid	105.765	110.421
Programma 5/6 Samenleving	67.802	65.407
Programma 7 Sport	14.090	14.631
Programma 8 Kunst en cultuur	28.512	28.115
Programma 9 Onderwijs	16.979	14.578
Programma 10 Stadsontwikkeling	65.490	28.170

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Onderdeel programmarekening	Gewijzigde begroting	Rekening 2013
	*€ 1.000	*€ 1.000
Programma 11 Wonen	5.207	5.109
Programma 12 Verkeer en mobiliteit	22.984	18.096
Programma 13 Beheer openbare ruimte	35.762	35.575
Programma 14 Natuur, milieu , water en afval	19.162	19.245
Programma 15 Algemene inkomsten en uitgaven	20.244	11.406

De overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten zijn door het college in de toelichting op de programmarekening toereikend toegelicht. Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2013. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Inkoop en aanbesteding

Voor onze bevindingen m.b.t. de inkoop en aanbestedingen verwijzen wij naar pagina 32.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Misbruik en oneigenlijk gebruik

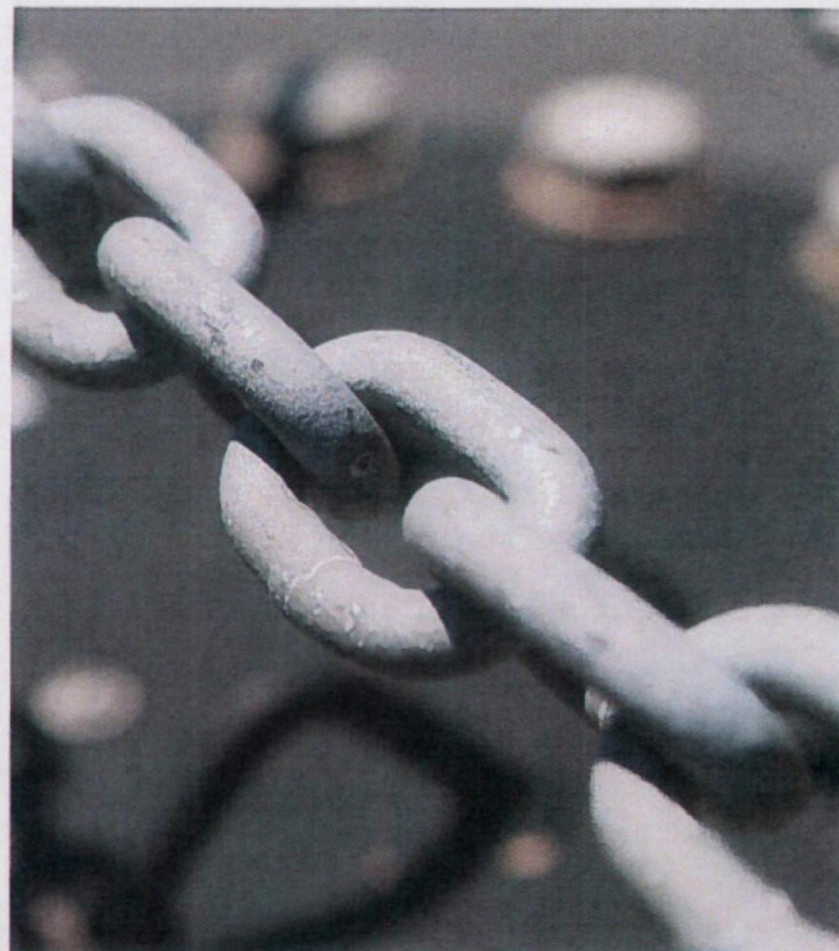
In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeente heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf *Weerstandsvermogen* van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de gemeente betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Onafhankelijkheid en
controleproces

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid en controleproces

Inleiding

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Het Nederlandse parlement heeft in dit kader met ingang van 2013 een wettelijke regeling ingevoerd inzake een strikte scheiding van controle en advies, alsmede vanaf 2016 verplichte kantoorrotaties bij OOB's (Organisaties van Openbaar Belang). Hiermee loopt Nederland vooruit op Europese regelgeving, waarover in december 2013 een akkoord is bereikt dat minder ver gaat dan de Nederlandse wet. Kern van het Europees Barnierakkoord is een verbod op bepaalde non-auditdiensten, een limiet op de levering van toegestane non-auditdiensten tot 70% van de audit fee en kantoorrotatie eens in de tien jaar welke periode na een nieuwe tender met tien jaar verlengd kan worden. Ook de *Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants* (NBA) heeft de onafhankelijkheidsregels voor zijn leden verder aangescherpt. Met de nieuwe *Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)* zijn de regels vanaf 2014 strikter dan de *Code of Ethics* en wordt een kader gecreëerd dat verder gaat dan internationaal gebruikelijk is. Zo geeft de NBA een meer expliciete uitleg aan bedreigingen van de onafhankelijkheid die voortvloeien uit de perceptie van het publiek.

Belangrijkste wijzigingen in de ViO

De belangrijkste wijzigingen in de ViO hebben betrekking op:

- ▶ een nadere toetsing van geschenken en uitingen van gastvrijheid vanaf een grens van € 100. Dit geldt zowel voor ontvangen als verstrekte geschenken en uitingen van gastvrijheid;
- ▶ een verbod van sponsoring van een assurancecliënt ter verkrijging van naamsbekendheid;

- ▶ het afschaffen van het onderscheid tussen een opdracht tot controle van de jaarrekening en andere assurancediensten (bijvoorbeeld controle van een MVO-verslag). De oude regels kenden nog een lichter regime voor andere assurancediensten;
- ▶ de introductie van het begrip gelieerde derde dat de reikwijdte van het verbod op het leveren van adviesdiensten aan andere entiteiten binnen de groep bij OOB's inperkt. Relaties met zusterverenigingen worden buiten beschouwing gelaten. Daarnaast vallen moederverenigingen (pen) wel onder het begrip gelieerde derde, ongeacht het materiële belang.

De strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2013 en kantoorrotatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016.

Impact nieuwe regels op relatie gemeente Maastricht en EY

Bovenstaande regels zijn slechts deels van toepassing op de gemeente Maastricht in relatie tot onze functie als accountant van de raad vanwege het feit dat een overheidsorganisatie zoals een gemeente zich niet kwalificeert als een OOB. Wij hebben vanzelfsprekend alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Wat is de reikwijdte van onze opdracht

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2013 van de gemeente Maastricht gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de *Gemeentewet*.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden* (Bado) en het door de raad vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Onze controleaanpak in het kort

Onze controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet ten doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de

gemeente. In hoofdstuk *Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle* hebben wij u inzicht gegeven in de significante risico's, onze controleaanpak en bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het college van burgemeester en wethouders van de gemeente heeft gemaakt en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Het normenkader en de goedkeuringstolerantie zijn op 19 december 2013 vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders en vervolgens ter besluitvorming/kennisgeving gebracht van de raad.

Op grond van de jaarrekening 2013 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 4.727.000 (1%) en voor onzekerheden € 14.181.000 (3%). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

De rapporteringstolerantie, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door de raad bepaald op € 250.000.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1 < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3 < 10%	≥ 10%	-

Belangrijke aandachtsgebieden in de controle

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het college en de gemeenteraad over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2013 onderkend.

Aan de volgende punten werd extra aandacht besteed bij het nader uitwerken van onze controleaanpak:

- ▶ financiële positie en kwaliteit resultaat
- ▶ schattingen en toelichtingen in de jaarrekening
- ▶ waardering grondexploitaties
- ▶ risico's met betrekking tot de WOM Belvédère B.V.
- ▶ Inkoop en aanbesteding
- ▶ wet normering publieke topinkomens.

Begrotingsbeheer

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Voor een juiste oordeelsvorming is het van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten.

Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan de raad. Het is de verantwoordelijkheid van de raad om hier dan tijdig een besluit over te nemen.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om de begrotingsrechtmatigheid van de lasten en investeringen te toetsen. Dit doen wij onder andere door:

- vast te stellen of begrotingsafwijkingen tijdig zijn gesignaleerd en zijn omgezet in een begrotingswijziging ter autorisatie aan de raad;
- vaststellen of kostenoverschrijdingen leiden tot een onrechtmatigheid, welke meegewogen moet worden in het accountantsoordeel of niet. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid hoeven niet te worden meegewogen in het accountantsoordeel.

Rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2013 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en de controleverordening/het controleprotocol 2013 van de gemeente Maastricht. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- het rechtmatigheidsbeheer;
- de naleving van het voorwaarden criterium;
- de begrotingsrechtmatigheid;
- het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium;
- de niet-financiële beheershandelingen.

Verplichtingen inzake Single information en Single audit (SiSa)

Uw gemeente is op grond van wettelijk voorschrift verplicht de verantwoordingsinformatie voor de met name benoemde specifieke uitkeringen hieromtrent op te nemen in een bijlage bij de jaarrekening op basis van een door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgeschreven model. Bij de controle van deze bijlage betrekken wij de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en

Koninkrijksrelaties hiervoor gegeven aanwijzingen (Circulaire Single information Single audit 2013, waarin onder andere opgenomen de Nota verwachtingen accountantscontrole 2013).

De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

In bijlage 1 van dit verslag rapporteren wij hierover.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Frauderisico's

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat (*Standaard 240 De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten*). Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij het management als bij het college. Het is van belang dat het college, onder toezicht van de gemeenteraad, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Naleving wet- en regelgeving

Wij informeren de gemeenteraad over fraude en illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Samenwerking met de ambtelijke organisatie

Wij hebben in het kader van de controle van de jaarrekening nauw samengewerkt met de ambtelijke organisatie. Wij hebben uitvoerig gecommuniceerd over het volgende :

- ▶ Planning van de werkzaamheden
- ▶ Bijzondere ontwikkelingen
- ▶ Door de gemeente aan te leveren informatie
- ▶ Bevindingen naar aanleiding van de controle
- ▶ Concept rapportages.

Bijlagen

Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2013	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 (OAB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai (incl. bestrijding spoorweglawaaai)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
E6	Bodemsanering (excl. Bedrijvenregeling) 2005-2009	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
E10	Ontwikkeling van Stadslandbouw in de Landgoederenzone van Maastricht	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
E11B	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) SiSa tussen medeoverheden	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
E17	Nota Ruimte project Maastricht (Belvédère)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
E30	Tijdelijke subsidieregeling Quick Wins binnenvaart	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
E30B	Quick wins binnenhavens SiSa tussen medeoverheden	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeentedeel 2013	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2013	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Totaal 2012 (Gemeenten inclusief deel gemeenschappelijke regelingen)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Gemeentedeel 2013	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
G5	Wet Participatiebudget (WPB)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.
H1	Heroïnebehandeling	N.v.t.	€ 0	N.v.t.

Rapportage Rekeningcommissie jaarrekening 2013

Aanwezig:

Leden commissie:	de heer Sabel, mevrouw Hameleers, de heer Steijns
Accountant	de heer Degens en mevrouw de Hair
Concernstaf	mevrouw Sweelssen
Raadsgriffie	de heer Vinju

Controleverslag 2013

Aan de orde is het door de accountant op 27 mei 2014 uitgebracht controlerapport over de jaarrekening 2013.

Op basis van zijn bevindingen geeft de accountant bij de jaarrekening 2013 van de gemeente Maastricht een goedkeurende controleverklaring met betrekking tot zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid af.

De bevindingen van de accountant maken onderdeel uit van deze rapportage.

Advies rekeningcommissie

De rekeningcommissie adviseert de aanbevelingen van de accountant integraal over te nemen en verzoekt het college in haar beantwoording m.n. met concrete maatregelen te komen aangaande de omissies in het aanbestedingsbeleid.

Procedure

- a. Deze rapportage wordt verzonden aan de leden van de rekeningcommissie (commissie Algemene Zaken & Middelen), samen met de bevindingen van de accountant.
- b. Bespreking en vaststelling vinden plaats in de vergadering van de rekeningcommissie (commissie AZ en M) van 11 juni 2014.
- c. De vastgestelde rapportage wordt verzonden aan het college van burgemeester en wethouders.
- d. Het college koppelt haar zienswijze over de rapportage terug in een van de volgende vergaderingen van de raadscommissie Algemene Zaken en Middelen.

Maastricht, 11 juni 2014

De rekeningcommissie,

Ed Sabel
voorzitter